

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/80-9>
УДК 657.37.334.723

Гриліцька А.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту,
доцент кафедри менеджменту та державної служби,
Навчально-науковий інститут економіки і права
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6793-2142>

Борота А.В.

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Навчально-науковий інститут економіки і права
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3491-5627>

Grylitska Anzhela

PhD in Economics,
Associate Professor at the Department Accounting, Analysis and Auditing,
Associate Professor at the Department of Management and Public Service,
Educational-Scientific Institute of Economics and Law
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

Borota Anna

Second-Level Higher Education Applicant (Master's Degree Applicant),
Educational-Scientific Institute of Economics and Law
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ФІЛІЇ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЛІСИ УКРАЇНИ»

METHODOLOGY OF THE FORMATION AND ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS OF THE BRANCH “CENTRAL FOREST OFFICE” OF THE STATE SPECIALIZED FORESTRY ENTERPRISE “FORESTS OF UKRAINE”

У статті досліджено методику формування та аналізу фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України». Проведено оцінку фінансового стану філії за ключовими показниками. Виявлено основні виклики та проблеми, що виникають при формуванні та аналізу звітності, зокрема складність оцінки лісових ресурсів як активу, неузгодженість управлінських та фінансових даних та інші. Запропоновано напрямки вдосконалення складання звітності та її аналізу: врахування особливостей міжнародних, державних стандартів і специфіки галузі в обліковій політиці; автоматизація системи складання звітності; інтеграція фінансових та виробничих звітів тощо. Результати дослідження дозволяють підвищити достовірність, точність, прозорість та порівнюваність звітності, а також підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами галузі лісового господарства.

Ключові слова: фінансова звітність, коефіцієнт, аналіз, лісова галузь, методика формування звітності.

The article investigates the methodology for preparing and analyse financial statements of the “Central Forest Office” a branch of the State Specialized Forestry Enterprise “Forests of Ukraine” The study provides a comprehensive assessment of the enterprise’s financial condition, using key indicators, including the structure of assets and liabilities, liquidity, solvency, profitability, and the efficiency of material resource utilization. The

research identifies several significant challenges in the preparation and analysis of financial reporting, such as the difficulty of valuing forest resources as assets, inconsistencies between managerial and financial accounting data, insufficient disclosure of non-financial indicators, and the limited timeliness of obtaining and verifying financial data. To address these challenges, the study proposes a set of improvement measures, including the enhancement of accounting policies in compliance with both international and national standards, the implementation of automated reporting systems and enterprise resource planning (ERP) solutions, the integration of financial and operational reports for more effective decision-making, the use of analytical dashboards for real-time monitoring of key financial indicators, the inclusion of non-financial ESG-related indicators relevant to the forestry sector, and continuous professional development and training of accounting personnel. The implementation of these measures is expected to increase the reliability, accuracy, transparency, and comparability of financial reporting, facilitate better control over resource utilization, and improve overall financial management within the forestry industry. The findings of this study contribute to the development of a more efficient and transparent financial reporting framework tailored to the specific characteristics and operational challenges of state forestry enterprises in Ukraine. In addition, this will increase the confidence of both external and internal users of financial statements, enhance the enterprise's attractiveness to investors, and strengthen the industry's status in the country and worldwide.

Keywords: research, accounting methods, activity analysis, forestry, financial operations.

Постановка проблеми. Фінансова звітність – це один з ключових інструментів управління діяльністю будь-якого підприємства, за її допомогою визначають не тільки тенденції змін діяльності, а й дозволяють надати достовірну інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та ефективність використання ресурсів підприємства для зовнішніх та внутрішніх користувачів. Так, як фінансова звітність підприємств повинна бути достовірною, точною та прозорою, що у свою чергу супроводжується значною затратою часу та трудових ресурсів, виникає потреба у спрощенні її складання та аналізу. При цьому, важливо не втратити загальну структуру та залишити звітність повною та достовірною, доцільною та пояснюваною, порівнюваною та цілісною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження методики формування та аналізу фінансової звітності є предметом багатьох наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів. Так, в іноземній літературі особлива увага приділяється розробці єдиних стандартів фінансової звітності та їх впливу на оцінку фінансового стану підприємства. Р.Ф.Брюнер [1], Р.Андерсон [2] та П.Джонс [3] досліджують різні підходи до аналізу фінансових показників та пропонують розробки моделей оцінки ефективності діяльності підприємства на основі методу коефіцієнтного аналізу, горизонтального та вертикального аналізу балансу підприємства. Вони підкреслюють, що досягти вірного методу оцінки діяльності підприємства, можна використавши усі показники у комплексі. Окрім цього, варто враховувати особливості вузько-специфічних особливостей кожної галузі.

Українські дослідники, серед яких В.Пилипенко [4], О.Шевчук [5] та І.Кравченко [6], приділяють особливу увагу адаптації міжнародних стандартів до умов українського законодавства чи специфіки

кожного підприємства. Дослідження цих авторів, підкреслюють необхідність удосконалення методики розрахунків фінансових коефіцієнтів, а також необхідності розробки ефективних процедур контролю та перевірки фінансової інформації.

Окрему увагу вчені звертають на проблеми точності та достовірності фінансової звітності. Так, науковці звертають особливу увагу на труднощі з визначенням справедливої вартості активів, наявності помилок у первинній документації, що призводить до неточностей у звітності і як наслідок до впровадження неефективних управлінських рішень [2, 4, 6].

Саме тому варто дослідити методики формування та аналізу фінансової звітності на прикладі специфічної галузі, визначити основні проблеми та запропонувати напрямки вдосконалення методів складання та аналізу фінансової звітності, що дозволить підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами та покращити якість фінансової звітності загалом.

Мета статті полягає у дослідженні методики формування та аналізу фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», виявленні основних проблем при її складанні та аналізі, а також розробленні напрямків поліпшення складання фінансової звітності підприємства, що дозволить підвищити ефективність управління фінансами та ресурсами лісового господарства України.

Виклад основного матеріалу. Для цього варто спочатку проаналізувати фінансовий стан підприємства та визначити основні критичні точки, на які варто звернути увагу. Зокрема, у статті проаналізовано структуру активів і зобов'язань, ліквідність, платоспроможність, та рентабельність підприємства, розрахунок ключових фінансових коефіцієнтів для створення об'єктивної оцінки

ефективності діяльності та стабільності підприємства.

Для оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів філії «Центральний лісовий офіс», важливим є аналіз стану запасів та витрат. Такий аналіз дозволить визначити, наскільки раціонально підприємство організовує управління виробничими запасами, готовою продукцією, товарами, а також витратами майбутніх періодів. Зміни у структурі запасів та їх обсягів можуть свідчити про прискорення чи сповільнення виробничого циклу, ефективність виробництва та управління грошовими потоками [9]. Такий аналіз по філії «Центральний лісовий офіс» наведено у таблиці 1.

Дані таблиці 1 демонструють зменшення загального обсягу запасів та витрат (на 9362,4 тис.грн, або на 3,6%). Це свідчить про незначне скорочення матеріальних ресурсів філії, що пов'язане з оптимізацією виробництва. Виробничі запаси також зменшились на 2432,3 тис.грн, хоча їх питома вага залишилась майже незмінною (28% у 2023 р. та 28,1% – 2024 р.). Такі дані показують, що співвідношення основних матеріальних ресурсів є стабільним у загальному обсязі запасів.

Можна стверджувати про збалансованість планування та їх використання. Частка незавершеного виробництва значно скоротилась з 4,1% до 1,2%. Така динаміка змін свідчить про прискорення виробничого циклу, що позитивно впливає на готову продукцію та фінансові результати загалом.

Обсяг товарів зменшився на 93,9 тис.грн, при цьому залишаючись незначним елементом загальних запасів (0,1%), тому така зміна не має суттєвого впливу на фінансовий стан. Витрати майбутніх періодів скоротились майже в чотири рази – з 492,3 тис.грн до 120,4 тис.грн., що знизило їх питому вагу до 0,05%. Результат такої зміни – точне планування та раціоналізація витрат.

На основі цих даних, можна стверджувати, що підприємство демонструє тенденцію до оптимізації запасів. Така політика забезпечить ефективне управління матеріальними ресурсами та підвищить фінансову стійкість філії.

Щоб оцінити ефективність використання активів та їх динаміку варто провести аналіз складу та структури засобів філії. Вивчення співвідношення оборотних і необоротних активів (табл. 2) дає змогу визначити ліквідність підприємства, його здатність фінансувати операційну діяльність та здійснювати інвестиції у розвиток підприємства.

За даними таблиці 2 у 2024 р. загальна сума активів збільшилась на 475350,1 тис.грн, або на 55,5%. Такі дані є свідченням збільшення ресурсної бази, що пов'язана з реформуванням лісової галузі [7] та об'єднанням декількох підприємств в одне., що збільшує ресурсний потенціал філії. Необоротні активи зросли на 23896,2 тис.грн, але їх питома вага у структурі знизилась з 58,33% до 39,32%. Таке зменшення, у цьому випадку, свідчить про те, що основні засоби зростають повільніше, ніж оборотні, а підприємство змістило акцент у бік більш ліквідних ресурсів.

Оборотні активи збільшились на 451453,9 тис.грн, а їхня частка зросла на 41,6%. Такий зріст обумовлюється збільшенням запасів та дебіторської заборгованості, що також є свідченням покращення ліквідності підприємства та забезпечує гнучкість фінансового управління. Необоротні активи, утримані для продажу не змінились за період та залишились на рівні 0, що є свідченням стабільності основної діяльності та відсутності потреби у швидкій реалізації довгострокових активів. Тобто, за період 2023–2024 рр., філія «Центральний лісовий офіс» змінила структуру у бік оборотних активів, що дозволяє підприємству більш ефективно здійснювати виробничі процеси.

Таблиця 1

**Аналіз стану запасів та витрат філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.**

Найменування статей	На початок періоду	Питома вага, %	На кінець періоду	Питома вага, %
Виробничі запаси	72 834,2	28,0	70 401,9	28,1
Незавершене виробництво	10 576,2	4,1	2 895,4	1,2
Готова продукція	175 896,9	67,6	177 113,4	70,7
Товари	226,4	0,1	132,5	0,1
Витрати майбутніх періодів	492,3	0,2	120,4	0,05
Всього запасів та витрат	260 026,0	100,0	250 663,6	100,0

Джерело: сформовано за даними фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.

Таблиця 2

**Склад та структура засобів філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» у 2023–2024 рр.**

Вид засобів (актив)	Роки (тис. грн.):			
	2023		2024	
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %
I. Необоротні активи	500 015,9	58,33	523 912,1	39,32
II. Оборотні активи	357 184,5	41,67	808 638,4	60,68
III. Необоротні активи, утримувані для продажу	0	0,00	0	0,00
Баланс	857 200,4	100,00	1 332 550,5	100,00

Джерело: сформовано за даними фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.

Одним з важливих елементів оцінки фінансового стану підприємства є аналіз структури джерел фінансування активів. Аналіз цих показників дає змогу оцінити рівень фінансової незалежності, інвестиційний потенціал та здатність покрити зобов'язання. Вивчення динаміки джерел утворення основних засобів (табл.3) дозволить зробити висновки щодо змін у фінансовій політиці та ефективності використання коштів [9].

У період 2023–2024 рр. спостерігається зростання власного капіталу, що призвело до його питомої ваги у структурі фінансування з 62,6% до 91,4%. Поточні зобов'язання значно скоротились на 179,2%, а їх частка зменшилась з 37,4% до 8,4%. Така зміна структури джерел фінансування свідчить про те, що фінансова стабільність підприємства підвищилась, а залежність від позикових коштів зменшилась.

Аналіз ефективності використання майна дозволяє оцінити, як філія «Центральний лісовий офіс» ефективно використовує наявні активи та капітал для отримання прибутку (табл.4).

За період 2023–2024 рр. спостерігається зниження показників рентабельності майна

і власного капіталу. Так, рентабельність активів зменшилась на 32,91%, а рентабельність власного капіталу – на 53,97%, що є свідченням зниження ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Одночасно з цим, рентабельність реалізованої продукції зменшилась лише на 0,01 тис.грн, що свідчить про стабільність операційної діяльності. Загалом, результати підкреслюють необхідність оптимізації управління активами та підвищення ефективності використання власного капіталу.

Аналіз ефективності використання оборотних активів дозволяє оцінити продуктивність застосування ресурсів для отримання прибутку. Показники віддачі оборотних активів, рентабельності та інтегрального ефекту забезпечують виявлення резервів підвищення продуктивності вкладень у активи (табл. 5) [8, 9].

За період 2023–2024 рр. спостерігається значне збільшення ефективності використання оборотних активів. Прибуток філії та виручка від реалізації дещо підвищились – на 4,52% та 8,46%, що є свідченням покращення фінансових результатів діяльності. Середні залишки оборотних активів зросли майже втричі, але віддача оборотних активів

Таблиця 3

**Склад та структура утворення основних засобів філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» у 2023–2024 рр.**

Вид джерел (пасив)	Роки (тис. грн.):			
	2023		2024	
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %
I. Власний капітал	536475,6	62,6	1217662,2	91,4
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	320724,8	37,4	114888,3	8,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	0	0	0	0
Баланс	857200,4	100	1332550,5	100

Джерело: сформовано за даними фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.

Таблиця 4

**Розрахунок ефективності використання майна філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» у 2023–2024 рр.**

№ п/п	Показники	Роки (тис. грн.):		Відхилення (+/-):	
		2023	2024	тис. грн.	%
1	Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності	0,79	0,53	-0,26	-32,91
2	Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	0,79	0,53	-0,26	-32,91
3	Рентабельність власного капіталу	1,26	0,58	-0,68	-53,97
4	Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації	0,50	0,49	-0,01	-2,0
5	Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності	0,25	0,24	-0,01	-4,0
6	Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	0,25	0,24	-0,01	-4,0

Джерело: сформовано за даними фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.

збільшилась лише на 3,77%, що є наслідком збільшення обсягу дебіторської заборгованості та вказує на необхідність перегляду ефективності використання оборотних ресурсів. Показник рентабельності активів зріс на 53,28%, а інтегральний показник ефективності на 187,5%, що свідчить про високий потенціал доходності короткострокових активів.

Отримані дані підкреслюють важливість контролю оборотних активів, а у випадку філії «Центральний лісовий офіс» – саме в частині дебіторської заборгованості, що дозволить забезпечити стабільний фінансовий розвиток підприємства.

Аналіз дебіторської заборгованості є одним з ключових елементів оцінки фінансового стану підприємства, він дозволяє визначити чи ефективно ведеться управління розрахунками з покупцями [9, 10]. Основні показники такого аналізу дозволяють дослідити ризики неплатежів, визначити резерви оптимізації використання оборотних активів.

Розрахунок показників для філії представлено у таблиці 6.

Розрахунки показали, що середня величина дебіторської заборгованості зросла на 260,7%, що ще раз підтверджує необхідність контролю за рівнем дебіторської заборгованості. Одночасно з цим коефіцієнт оборотності знизився, що є свідченням обороту дебіторської заборгованості та можливість потенційних ризиків з затримки платежів.

Термін погашення дебіторської заборгованості збільшився на 33 дні, що свідчить про посилення дебіторської заборгованості на ліквідність підприємства. Отже, наведені дані свідчать про впровадження більш суворого контролю за розрахунками з покупцями і необхідності оптимізації політики надання кредитів.

Аналіз платоспроможності підприємства є індикатором оцінки фінансової стабільності та здатності виконувати зобов'язання перед кредиторами. Показники грошової, розрахункової та ліквідної платоспроможності

Таблиця 5

Показники ефективності використання оборотних активів філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» у 2023–2024 рр.

№ п/п	Показники	Роки:		Відхилення (+, -) 2024 року від:	
		2023	2024	2023 року	
				тис. грн.	%
1	Прибуток (збиток), тис. грн	674471,1	704978,1	30507,00	4,52
2	Виручка від реалізації, тис. грн	2686474,7	2913771,8	227297,10	8,46
3	Середні залишки оборотних активів, тис. грн	198317,7	582911,5	384593,80	193,93
4	Віддача оборотних активів, грн	4,0	4,1	0,15	3,77
5	Рентабельність (збитковість) оборотних активів, %	29,4	82,7	–	53,28
6	Інтегральний показник ефективності використання оборотних активів, грн	241,5	694,2	452,77	187,50

Джерело: сформовано за даними фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.

Таблиця 6

**Показники оцінки дебіторської заборгованості філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» у 2023–2024 рр.**

№ п/п	Показники	Роки (тис. грн.):	
		2023	2024
1	Середня величина дебіторської заборгованості, тис. грн.	723,7	2 610,5
2	Чистий дохід (виручка), тис. грн.	2 686 474,7	2 913 771,8
3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3 713,3	1 116,4
4	Термін кредиту покупцям, днів (погашення дебіторської заборгованості)	2,3 днів	35,7 днів
5	Питома вага дебіторської заборгованості в оборотних активах	0,2	0,32
6	Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	0,002	0,008

Джерело: сформовано за даними фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.

дозволяють оцінити реальні можливості підприємства щодо погашення зобов'язань. Окрім цього, коефіцієнт критичної ліквідності допоможе визначити потенційні ризики фінансових труднощів [8, 9]. Для філії «Центральний лісовий офіс», дані показники відображені у таблиці 7.

За 2023–2024 рр. грошова платоспроможність філії знизилась на 95,8%, що свідчить про скорочення грошових коштів для покриття короткострокових зобов'язань. У той же час, розрахункова та ліквідна платоспроможність показали значне зростання, що є свідченням підвищення фінансової стійкості. Загалом, філія демонструє високу здатність до фінансового забезпечення діяльності, хоча окремі показники потребують контролю.

Оцінка ліквідності та фінансової стійкості підприємства дозволяє визначити його здатність виконувати свої фінансові зобов'язання вчасно та ефективно використовувати активи. Додатково, показники співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості та мобільність активів дозволяють визначити ефективність управління фінансовими ресурсами та грошовим потоком підприємства. Показники фінансової стійкості дозволяють визначити фінансову незалежність

підприємства, ефективність використання капіталу та рівень ризиків при залученні позикових ресурсів [8, 9].

Розрахунок коефіцієнтів ліквідності наведено у таблиці 8, коефіцієнтів фінансової стійкості – у таблиці 9.

У 2023–2024 рр. спостерігається значне зростання більшості з показників ліквідності. Коефіцієнти термінової та загальної ліквідності збільшились до 7,0 та 7,04 відповідно. Таке збільшення вказує на покращення здатності філії покривати свої короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів. Коефіцієнти ліквідності запасів та коштів також підвищився, що свідчить про ефективність використання запасів. Зменшення коефіцієнта співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей з 0,8 до 0,22 є причиною підвищення дебіторської та зменшення кредиторської заборгованостей. Показники мобільності активів і співвідношення активів зросли, що показує підвищення гнучкості управління фінансовими ресурсами. Загалом, філія демонструє покращення ефективності управління ліквідністю.

Аналіз показників фінансової стійкості свідчить про суттєве покращення фінансового стану філії у 2024 р. Значне зростання

Таблиця 7

**Показники оцінки дебіторської заборгованості філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» у 2023–2024 рр.**

№ п/п	Показники	Роки (тис. грн.):		Відхилення (+/-) 2024 року від:	
		2023	2024	2023	
				Абс.	%
1	Грошова платоспроможність	2,4	0,1	-2,3	-95,8
2	Розрахункова платоспроможність	9,6	3144,5	3134,9	32677
3	Ліквідна платоспроможність	1,1	7,0	5,9	536
4	Коефіцієнт критичної ліквідності	20,5	37,1	16,6	81

Джерело: сформовано за даними фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.

Таблиця 8

**Розрахунок показників ліквідності філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» у 2023–2024 рр.**

№ п/п	Показники	Роки (тис. грн.):		Відхилення (+, -) 2024 року від:
		2023	2024	2023 р.
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,183	0,0001	-0,183
2	Коефіцієнт термінової ліквідності	1,1	7	5,9
3	Коефіцієнт загальної ліквідності	1,11	7,04	5,93
4	Коефіцієнт ліквідності запасів	0,72	2,2	1,48
5	Коефіцієнт ліквідності коштів у розрахунках	0,65	3,4	2,75
6	Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	0,8	0,22	-0,58
7	Коефіцієнт мобільності активів	0,42	0,61	0,19
8	Коефіцієнт співвідношення активів	0,71	1,54	0,83

Джерело: сформовано за даними фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.

Таблиця 9

**Часткові показники фінансової стійкості філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» у 2023–2024 рр.**

№ п/п	Показники	Роки:		Відхилення (+, -) 2024 року від:
		2023	2024	2023 року
				тис. грн.
1	2	4	5	7
1	Коефіцієнт фінансової незалежності	0,63	0,91	0,29
2	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,37	0,09	-0,29
3	Коефіцієнт фінансової залежності	1,6	1,09	-0,5
4	Коефіцієнт фінансування	1,67	10,6	8,93
5	Коефіцієнт заборгованості	0,6	0,09	-0,5
6	Коефіцієнт забезпеченості запасів	0,14	2,77	2,63
7	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів	0,1	0,86	0,76
8	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у валюті балансу	1,27	2,82	1,55
9	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів і запасів у валюті балансу	0,79	0,51	-0,28
10	Коефіцієнт маневреності	0,07	0,57	0,5
11	Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	7,12	0,36	-6,76
12	Коефіцієнт покриття запасів	0,14	2,77	2,63
13	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,63	0,91	0,29
14	Коефіцієнт короткої рокової заборгованості	1	1	0
15	Коефіцієнт нагромадження амортизації	0,6	0,61	0,01
16	Коефіцієнт придатності основних засобів	0,4	0,39	-0,02

Джерело: сформовано за даними фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2023–2024 рр.

коефіцієнта фінансової незалежності (на 46%) та одночасне зниження коефіцієнтів заборгованості та фінансової залежності демонструє зменшення частки позикового капіталу, що підвищує його стійкість. Показник концентрації позикового капіталу знизився на 0,29 позицій, що підтверджує скорочення боргового навантаження. Коефіцієнт фінансування зріс

у понад шість разів, що є свідченням високої частки власних коштів у структурі джерел фінансування. Позитивні зміни також спостерігаються у коефіцієнті маневреності, що також є свідченням зростання гнучкості використання власних ресурсів.

Складання фінансової звітності філією «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси

України» відбувається відповідно до облікової політики ДП «Ліси України», яка базується на НП(С)БО та МСФЗ, що передбачає високий рівень деталізації, точності та прозорості фінансових показників. Водночас, галузева специфіка лісового господарства зумовлює низку методичних та практичних труднощів у формуванні та аналізі фінансової звітності, які потребують розробки системного та комплексного підходу до їх вирішення.

Однією з особливостей обліку у лісовому господарстві є те, що лісові насадження не визнаються біологічними активами, оскільки відповідно до ст.6 Лісового Кодексу України, лісові насадження є надбанням держави [11]. Це обумовлює складність у визначенні прогнозів діяльності філії.

До основних проблем складання фінансової звітності у лісовому господарстві можна віднести:

- складність у визначенні вартості лісових ресурсів та відсутність їх у бухгалтерському обліку як активу;

- проблеми автоматизації обліку, через специфічну структуру операцій, значну кількість первинної документації, автоматичне формування звітності лісового господарства вимагає галузевої адаптації програмного забезпечення;

- неузгодженість даних управлінського і фінансового обліку, що призводить до різниці показників собівартості лісопродукції, послуг вирощування та відтворення лісів;

- недостатнє розкриття інформації про екологічні аспекти діяльності у примітках до фінансової звітності, що має вплив на оцінку активів та зобов'язань.

У процесі аналізу фінансової звітності галузі також можна виділити низку проблем:

- складність у порівнянні показників з іншими суб'єктами господарювання через специфіку галузі;

- обмежена можливість оцінки ефективності використання лісових ресурсів як активу, адже окрім відсутності їх у обліку, генерація грошових потоків таких активів відсутня у короткостроковому періоді;

- низька оперативність отримання фінансових даних та їх перевірки через велику територіальну розгалуженість структурних підрозділів підприємства.

З метою підвищення якості складання та аналізу фінансової звітності доцільно реалізувати певні напрямки вдосконалення діяльності.

Першочерговим етапом було б удосконалення облікової політики, шляхом чіткого

визначення методів оцінки лісових активів у довгостроковій перспективі, при цьому враховуючи вимоги МСФЗ. Окрім цього, важливим етапом поліпшення складання та аналізу звітності є автоматизація бухгалтерських процесів, що не тільки зменшить вплив людського фактору на дані, а й допоможе спростити її складання. Так, використання інтегрованої ERP-системи, яка поєднає різні види обліку. Окрім цього, встановлення окремих надбудов (наприклад SAP Business One) значно спростить процес ведення обліку та формування звітності

Для оперативного моніторингу ключових фінансових показників у реальному часі, доцільно було б впровадити щоденне використання аналітичних панелей, що допомогло б ефективно та своєчасно приймати управлінські рішення.

Важливим елементом покращення інформаційної складової звітності, є розширення поданої інформації у примітках до звітності. Так, оскільки на даний момент відсутнє розкриття нефінансових показників ESG у звітності, а діяльність лісової галузі особливо пов'язане з впливом на екологію, соціальні та управлінські аспекти. Хоча, при впровадженні таких показників, варто було б адаптувати їх до особливостей галузі.

Для того, щоб проаналізувати зв'язок між фінансовими та лісогосподарськими показниками доцільно було б інтегрувати фінансові та виробничі звіти. Окрім цього, надзвичайно важливим є підвищення кваліфікацію працівників облікового сектору з питань застосування МСФЗ, оцінки активів та формування автоматизованої консолідованої звітності.

Висновки. Таким чином, удосконалення методики формування та аналізу фінансової звітності філії «Центральний лісовий офіс» має базуватись на поєднанні міжнародних стандартів, адаптованих до українського законодавства та галузевих особливостей. Також, важливо зазначити, що інформаційні технології постійно розвиваються, що свідчить про потребу у постійному моніторингу змін та впровадженню їх у діяльність. Загалом, можна зазначити, що тільки комплекс поєднання запропонованих методів поліпшення складання та аналізу фінансової звітності сприятиме підвищенню достовірності облікових даних, прозорості та порівнюваності результатів та ефективності прийняття управлінських рішень у системі ДП «Ліси України».

Список використаних джерел:

1. Bruner R. F. *Case Studies in Finance: Managing for Corporate Value Creation*. New York, 2014. P. 832.
2. Anderson, R. W., Carverhill, A. *Corporate Liquidity and Capital Structure*. The Review of Financial Studies: Oxford University Press, 2012. P.732
3. Jones, C. P. *Investments: Analysis and Management*. New York, 2012. P. 752.
4. Пилипенко В. М. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. 2-ге вид., випр. та допов. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 212 с.
5. Шевчук І. А. Методика формування і аналіз фінансової звітності аграрного підприємства: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 180 с.
6. Кравченко М. І. Фінансова звітність: методика формування, аналізу й аудиту показників. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 220 с.
7. Деякі питання реформування управління лісової галузі : Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1003 : станом на 26 жовтня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1003-2022>
8. Показники фінансового аналізу: що дають, як порахувати, де застосовуються. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/pokazateli-finansovogo-analiza-predpriyatiya> (дата звернення: 10.10.2025).
9. 20 показників, щоб зрозуміти фінансовий стан компанії. URL: <https://youcontrol.com.ua/blog/finansovyy-skorynh-vid-youcontrol> (дата звернення: 10.10.2025).
10. Фінансовий аналіз на основі відкритих даних. URL: <https://blog.youcontrol.market/finansovii-analiz> (дата звернення: 10.10.2025).
11. Лісовий кодекс України : Кодекс від 21.01.1994 р. № 3852-XII. Дата оновлення 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3852-12> (дата звернення: 29.09.2025).

References:

1. Bruner, R. F. (2014). *Case studies in finance: Managing for corporate value creation*. New York, NY, p. 832.
2. Anderson, R. W., & Carverhill, A. (2012). Corporate liquidity and capital structure. *The Review of Financial Studies*, Oxford University Press, p. 732.
3. Jones, C. P. (2012). *Investments: Analysis and management*. New York, NY, p. 752.
4. Pylypenko, V. M. (2015). *Analiz hospodarskoi diialnosti* [Analysis of economic activity]. Zaporizhzhia: Zaporizhzhia National University, ed.2. (in Ukrainian).
5. Shevchuk, I. A. (2018). *Metodyka formuvannia i analiz finansovoi zvitnosti ahrarnoho pidpriemstva* [Methodology of formation and analysis of financial statements of an agricultural enterprise]. Ternopil: TNEU. (in Ukrainian).
6. Kravchenko, M. I. (2014). *Finansova zvitnist: Metodyka formuvannia, analizu y audytu pokaznykiv* [Financial reporting: Methodology of formation, analysis, and audit of indicators]. Kharkiv: Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics. (in Ukrainian).
7. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2022, September 7). *Deiaki pytannia reformuvannia upravlinnia lisovoi haluzi* : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 07.09.2022 № 1003 : stanom na 26 zhovtnia 2022 r. [Some issues of reforming the management of the forestry sector (Resolution No. 1003, as of October 26, 2022)]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1003-2022> (in Ukrainian)
8. Finacademy. *Pokaznyky finansovoho analizu: shcho daiut, yak porakhuvaty, de zastosovuiutsia*. [Financial analysis indicators: What they provide, how to calculate, where they are applied.] Available at: <https://finacademy.net/ua/materials/article/pokazateli-finansovogo-analiza-predpriyatiya> (accessed October 10, 2025).
9. YouControl. *20 pokaznykiv, shchob zrozumity finansovyi stan kompanii*. [20 indicators to understand the financial condition of a company]. Available at: <https://youcontrol.com.ua/blog/finansovyy-skorynh-vid-youcontrol> (accessed October 10, 2025).
10. YouControl Market. *Finansovyi analiz na osnovi vidkrytykh danykh*. [Financial analysis based on open data]. Available at: <https://blog.youcontrol.market/finansovii-analiz> (accessed October 10, 2025).
11. Verkhovna Rada of Ukraine. (1994, January 21). *Lisovyi kodeks Ukrainy*. [Forest Code of Ukraine (Code No. 3852-XII, updated November 15, 2024)]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3852-12> (accessed September 29, 2025). (in Ukrainian)

Стаття надійшла: 12.09.2025

Стаття прийнята: 17.10.2025

Стаття опублікована: 24.11.2025